

Scenariusz lekcji z wykorzystaniem tablicy interaktywnej – język polski klasa 1w, rok szkolny 2023/24

Temat lekcji: ŚMIESZNA CZY PRZERAŻAJĄCA? OBRAZ ŚMIERCI W ROZMOWIE MISTRZA POLIKARPA ZE ŚMIERCIĄ

Podstawa programowa: ZP: I. 1.2, 1.3, 1.4, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.15, 1.16; II. 1.1; III. 1.1, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.6; IV. 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12

Cele – uczeń:

- zna fragmenty utworu Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią;
- rozumie pojęcia: danse macabre, alegorii, naturalizmu, groteski;
- rozpoznaje w utworze środki artystycznego wyrazu i treści alegoryczne;
- doskonalą umiejętność określania problematyki utworu i obecnych w nim wartości

Środki dydaktyczne: podręcznik multimedialny, grafiki internetowe z wizerunkami śmierci z różnych epok, film: Gnijąca panna młoda reż Tim Burton, ćwiczenia multimedialne związane z tematem, prezentacja multimedialna.

Metody: praca w grupach; praca indywidualna; praca zbiorowa; rozmowa kierowana.

1. Ćwiczenie wstępne. Nauczyciel przypina w różnych miejscach klasy trzy arkusze papieru z następującymi pytaniami:

- Jakie wyobrażenia na temat wyglądu śmierci są utrwalone w naszej kulturze?
- Jakie, według Ciebie, uczucia budzi w ludziach współczesnych myśl o śmierci?
- Jak często ludzie rozmawiają o śmierci? W jakich sytuacjach?

Prosi uczniów, by nie rozmawiając ze sobą, podchodzili do arkuszy (w dowolnej kolejności) i zapisywali swoje uwagi, spostrzeżenia dotyczące zadanych pytań. Czas przeznaczony na to ćwiczenie wstępne jest uzależniony od aktywności uczniów, wszyscy chętni powinni zanotować swoje przemyślenia.

2. Nauczyciel dzieli klasę na trzy grupy. Każda z grup otrzymuje jeden arkusz papieru, następnie porządkuje i podsumowuje zapisane na nim wiadomości oraz prezentuje je na forum klasy. Polonista dostosowuje komentarz końcowy do zaprezentowanych przez uczniów informacji. Zwraca szczególną uwagę na wiadomości dotyczące wyobrażenia śmierci jako kościotrupa, kobiety; na fakt, że śmierć nadal stanowi temat tabu; że budzi ona niezależnie od czasów lęk i przerażenie, trudno o niej rozmawiać.

3. Nauczyciel informuje uczniów, że lekcja będzie poświęcona średniowiecznej wizji śmierci, wyobrażeń na jej temat, ale także podejściu do niej w czasach, w których zbierała swoje wielkie żniwo podczas epidemii dżumy. Podaje temat lekcji i zapoznaje uczniów z informacjami wstępnymi zawartymi w prezentacji multimedialnej.

4. Polonista prezentuje na tablicy interaktywnej grafiki przedstawiające wizerunek śmierci na przestrzeni różnych epok literackich.

5. Następnie uczniowie odpowiadają na pytania, które sprawdzają stopień rozumienia tekstu.

- Dlaczego strach przed śmiercią w czasach średniowiecza był tak duży? Co go potęgowało?
- Dlaczego artyści przedstawiali śmierć w sposób naturalistyczny?
- W jaki sposób ukazywano w sztukach plastycznych i literaturze motyw danse macabre? Jaki sens związany ze zjawiskiem śmierci chciano w ten sposób podkreślić?
- Czemu miała służyć groteska jako sposób przedstawiania śmierci?

Ważne, aby podczas odpowiedzi uczniowie korzystali z przeczytanych wiadomości i właściwie stosowali poznane pojęcia (danse macabre, alegoria, groteska, naturalizm). W razie potrzeby

nauczyciel dokonuje potrzebnych poprawek lub uzupełnień. Zadanie to pozwoli na łatwiejsze i pełniejsze zrozumienie Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią.

6. Następnie uczniowie czytają fragmenty utworu, uzupełniają karty pracy i prezentują swoje notatki.

7. W części podsumowującej, wykorzystując zdobyte dotychczas wiadomości, uczniowie:

- określają, w jaki sposób wykorzystano w tekście motyw *danse macabre*,
- cytują fragmenty zawierające naturalistyczny opis Śmierci,
- wskazują cechy groteski występujące w tekście; przypominają, w jakim celu artyści średniowieczni stosowali ten zabieg literacki.

8. Projekcja fragmentu filmu pt. *Gnijąca panna młoda* reż. Tim Burton następnie luźna rozmowa z uczniami. Nauczyciel moderuje ją odpowiednimi pytaniami, np.

- czy znają film?
- kiedy powstał?; czy jest to film współczesny?
- czyją historię przedstawia?
- co mogło być dla reżysera inspiracją do jego nakręcenia?
- z jakich źródeł mógł czerpać wiedzę na temat przedstawionej historii?